

Zub, koji nema više srčike, zove se *mukljiv* zub, prema muklom zvuku, koji nastaje udaranjem po zubu.

Osnovna sastojina zuba je dentin — *zubovina*. Ona je na kruni pokrivena caklinom, koja ima tanku prevlaku — *pocaklinu*, dok je zubovina na korijenu pokrivena cementom — *korjenicom*. Tkivo između zuba i kosti u zubnici zove se *pokorjenica*, a nikako se ne može označiti kao *pokosnica*, jer se ta nalazi na kosti.

Sada sam iznio samo nekoliko riječi iz medicinske terminologije, na koje obraćam pažnju stručnjaka sa željom, da se o njima povede razgovor i da se dobre prihvate umjesto latinskih naziva.

O S V R T I

GODIŠNJA SKUPŠTINA HRVATSKOG FILOLOŠKOG DRUŠTVA

13. ožujka 1960. održana je u Zagrebu u X. dvorani Filozofskog fakulteta 10. godišnja skupština Hrvatskog filološkog društva. Pored članova iz Zagreba na skupštinu su došli i delegati pojedinih podružnica, koje su osobito prošle godine razvile živahnu djelatnost. Skupštinu je pozdravio i prof. dr. Bratko Kreft, predsjednik Saveza slavističkih društava Jugoslavije.

Uprava Društva podnijela je izvještaj o radu u godini 1959., iz kojega se vidjelo, da Hrvatsko filološko društvo izdaje redovno »Jezik«, nakon stanke i »Umjetnost riječi«, a u zajednici s Jugoslavenskom akademijom znanosti i umjetnosti »Filologiju«, kojoj je upravo izišao drugi svezak. Društvo se osobito založilo u pripremama za II. jugoslavenski kongres slavista, koji je održan u Zagrebu od 23. do 27. rujna prošle godine. Razvilo je aktivnu suradnju sa srednjoškolskim nastavnicima.

Nakon opširne diskusije, u kojoj je zaključeno, da se poradi na izdavanju zbornika u čast 75. godišnjice sveuč. prof. dra. Stjepana Ivšića, izabran je novi upravni odbor, i to za predsjednika prof. dr. Mate Hraste, a za tajnika prof. dr. Ljudevit Jonke.

Lj. J.

DA LI LJEKARNA ILI LJEKARNICA?

U članku pod naslovom »Još o jezičnom nemaru u natpisima i oglasima« (»Jezik« br. 4, 1957-1958) osvrće se Pavao Galić na neke jezične nepravilnosti, koje se mogu vidjeti u natpisima i oglasima u Zadru. Pisac spominje i natpis Ljekarna, koji bi po njegovu mišljenju trebalo zamijeniti pravilnijim oblikom Ljekarnica.

Kad sam člankom »Apoteka — skladište« (»Jezik« br. 1, 1954) pokušao dokazati neopravdanost upotrebe tuđice apoteka, s obzirom na to, da za nju u našem jeziku imamo trostruku zamjenu, zauzeo sam se za *ljekarnu*. Kao glavni razlog naveo sam činjenicu, da je *ljekarna* kod nas u Hrvatskoj već davno stekla svoje »građansko pravo«. Nisam se tada upuštao u iznošenje drugih razloga, koji govore njoj u prilog, ali sada, kad se i u »Jeziku« *ljekarna* dovodi u pitanje, mislim, da ih je potrebno ukratko iznijeti.

U svome Jezičnom savjetniku Maretić kaže, da je *ljekara* dobra riječ, a za *ljekarnicu*, da je bolja od *ljekarne*. Na istome mjestu ističe, da imenica *ljekar* u narodu znači isto što i liječnik, te preporučuje »uzimati *ljekar* za liječnika, a za apotekara: *ljekarnik*«.

Ako bismo poslušali Maretićev savjet i prihvatili *ljekaru*, onda bismo vršioća radnje u ljekari morali zvati *ljekarom*, a ne

ljekarnikom. Tako je i činio jedan jezični osamljenik među našim ljekarnicima, vlasnik nekadašnje »Kolodvorske ljekare« u Zagrebu, »ljekar« Stanko Ilakovac, koji je, da uzgred evociram njegovu uspomenu, izgubio život u Jasenovcu. Kao dugogodišnji urednik Farmaceutskog vjesnika i stručni pisac dosljedno je upotrebljavao umjesto naziva ljekarnik naziv ljekar, imajući zacijelo na umu, da u pekarama posluju pekari, u mljekarima mljekari, a ne »pekarnici« i »mljekarnici«.

Kako vidimo, *ljekara* je vezana za *ljekara*, a riječ *ljekar* ne možemo prihvatiti u značenju ljekarnik, budući da u narodu (na srpskoj strani i u književnom jeziku) ima isto značenje kao i liječnik.

Ljekarnica u prvi mah dobro zvuči, ali ima taj nedostatak, što joj je osnova *ljekar*, a ne *lijek*. Doista bi oni, kojima riječ *ljekar* znači isto što i liječnik, mirne duše ljekarnicom mogli nazvati liječničku ordinaciju.

Ali *ljekarnica* je i s jednoga drugog razloga neprikladna, jer kako da nazovemo kolegicu ljekarnika? Nikako drugačije nego ljekarnica. Prema tome imali bismo ljekarnicu u ljekarnici! Prije pola stoljeća ovo se pitanje nije moglo postaviti, jer tada žena nije uopće bilo među farmaceutima. Danas su one *magna pars* pripadnika farmaceutske struke.

Ljekarni se prigovara zbog formanta *-arna*. No dugom upotrebom taj smo formant (posebno u riječi *ljekarna*) u tolikoj mjeri asimilirali, da više i ne osjećamo, da je pozajmljen iz češkoga ili slovenskog jezika. Slično, kao što više ne osjećamo, da je formant *-ana* (u riječima *pilana*, *dvorana*, *kavana* i t. d.) turskoga podrijetla.

Kad se, prije četiri godine, Farmaceutsko društvo Hrvatske obratilo »Jeziku« s pitanjem, koji izraz da se izabere: *ljekara*, *ljekarnica* ili *ljekarna*, u svom odgovoru prof. Jonke izjasnio se za *ljekarnu*. Isto tako izjasnili su se za nju i naši istaknuti jezični stručnjaci Brabec, Hraste i Živković, budući da u svojoj Gramatici hrvatskoga ili srpskog jezika (Zagreb, 1954) navode *ljekarnu*.

Zadržimo dakle *ljekarnu*!

Danijel Dunkić

JOŠ NA TEMU: KAKO NEKI KOD NAS PREVODE

Nedavno mi je unuka iz školske knjižnice donijela knjigu »Kći sjevera« (A daughter of the snows) od Jacka Londona, a u prijevodu dra. Franje Brösslera. Djelo je izdala zagrebačka »Seljačka sloga«, 1956. Uzeo sam, da je čitam, jer je J. London stara moja simpatija, ali još više, što mi je oko zapelo o ime dra. Brösslera, poznatog prevodioca iz stranih književnosti, o kojem sam već pisao u našem listu. Čitaoci će se možda sjećati članka »Kako kod nas neki prevode« (vidi »Jezik« 1955./1956., br. 2, str. 56.—58.). Članak se odnosio na prijevod reportaže Franza Eichhorna »Zeleni pakao«. Filmsko putovanje dolinom Amazonke i kroz prašume Brazilije. (Orig.: In der grünen Hölle. Kurbelfahrt durch Brasilien) u prijevodu dra. Franje Brösslera, a u izdanju »Seljačke sloge«, Zagreb, 1955.

U tom sam članku iznio čitavo mnoštvo jezičnih, pravopisnih, gramatičkih i stilističkih nepravilnosti u rečenom prijevodu i dokazao, da ni prevodilac, ni lektor ni korektor ne znaju hrvatski, te sam zaključio, da je prava sramota, da je nakladno poduzeće, kao što je »Seljačka sloga«, moglo da proturi u svijet onakvu nakazu od prijevoda. Kritika je bila oštra, ali — rekao bih — djelotvorna. Londonova »Kći sjevera« znatno je bolja, u jezičnom pogledu mnogo dotjeranija nego »Zeleni pakao«. Međutim, i ovaj prijevod ima griješaka. Prevodiocu, odnosno lektoru i korektoru omakle su se ipak još mnoge, često i debele pogreške. Da ove moje riječi nisu puke tvrdnje, navodim neke od nezgrapnosti jezičnih, na koje sam naišao u rečenom tekstu, i to samo krupnije: *nakon što su* (mj. pošto) 9 i dr., *izvukao bih ga...*, *ali... bi ga* (bih) 21; *čim bi se mogao* (subj. ja — mj. bih) 53; *šteta što nisam muškarac, jer bi sudjelovala* (mj. bih) 59; *prevezene* (mj. prevezene) 23; *zanešena* (mj. zanesena) 91; *počesao* (mj. počesao) 63; *sa zvonima pozdravlja* (mj. zvonima) 40; *mrcvarim mozak sa svojim teorijama* (mj. svojim t.) 72; *ništa boljega* (mj. bolje) 28; nije se